

Остапйовська І. І. – к. пед. н., доцент кафедри теорії та методики природничо-математичних дисциплін початкової освіти СНУ імені Лесі Українки.

Ласкевич О. С. – студентка III курсу педагогічного факультету СНУ імені Лесі Українки.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В МОЛОДШИХ КЛАСАХ

Постановка проблеми. На даний час, сучасна школа переживає час принципів перетворень. У той же час математика – це наука, вивчення якої становить труднощі для багатьох учнів молодших класів. Таким чином, перед учителями, особливо – початкової школи, постає проблема пошуку та розробки найбільш ефективних методів навчання математики. Значним потенціалом у цьому напрямі володіє особистісно-орієнтоване навчання. На сьогоднішній час особистісно-орієнтоване навчання є предметом наукових досліджень Г. Балла, І. Бежа, С. Кульневич, О. Пехоти, С. Подмазіна, В. Сєрикова, І. Якиманської та інші; методичним аспектам навчання математики у молодших класах присвячені праці М. Богдановича, М. Козака, Я. Короля, О. Корчевської, О. Листопад та інших.

Мета дослідження: перевірити ефективність використання особистісно-орієнтованого навчання на уроках математики у молодших класах.

Результати дослідження. Для реалізації мети дослідження був проведений педагогічний експеримент, який складався із констатувального та формувального етапів, у ньому були задіяні учні двох класів: 4-Б (експериментальний клас – 26 учнів) і 4-А (контрольний клас – 30 учнів).

Під час констатувального етапу дослідження ми ставили за мету актуалізувати сформованість математичних знань, умінь та навичок (ЗУН) в експериментальному і контрольному класах, із цією метою в обох класах ми

провели однакові перевірочні контрольні роботи. На формувальному етапі в експериментальному класі нами було проведено низку уроків із використанням особистісно-орієнтованого навчання, його було реалізовано завдяки реалізації диференційованого підходу.

Результати проведеної на констатувальному етапі контрольної роботи показали, що обидва класи перебували приблизно на однаковому рівні сформованості математичних ЗУН.

На формувальному етапі в обох класах, процес формування математичних ЗУН проводився згідно з чинною навчальною програмою [2] за підручником "Математика. 4 клас" (авт. М. Богданович) [1]. Відмінністю було те, що в експериментальному класі вивчення теми "Сюжетні задачі" здійснювалося із використанням особистісно-орієнтованих уроків, а у контрольному – проводились традиційні уроки. На формувальному етапі у експериментальному класі ми застосували диференційований підхід. Диференціація базувалася на поділі учнів класу на групи: за темпом навчання, за рівнем навченості, пізнавальної активності та самоорганізації. Відповідно до навчальних можливостей ми поділили учнів експериментального класу на наступні групи: 1) учні з низькими навчальними можливостями; 2) учні з середніми навчальними можливостями; 3) учні з високим рівнем навчальних можливостей. Для навчання ми використовували різні види дидактичного матеріалу: навчальні тексти, картки-завдання, дидактичні тести, навчальні презентації. Завдання розробляються за тематикою і метою використання, а відрізнялися за рівнем складності на основі різнорівневого диференційованого та індивідуального підходу).

З метою визначення ефективності застосування особистісно-орієнтованого навчання математики нами було проведено контрольну роботу у кінці формувального етапу в обох класах. Результати засвідчили, що застосування особистісно-орієнтованих уроків сприяє підвищенню рівня математичних ЗУН, оскільки у експериментальному класі виявився вищим показник високого рівня та нижчим – низького.

Порівняння динаміки рівнів сформованості математичних ЗУН показує, що у експериментальному класі відбувся ріст показників високого рівня на 8% та достатнього – на 4% та зниження середнього – на 8% та низького – на 4%. При цьому у контрольному класі ми виявили тільки підвищення високого рівня на 3% та зниження середнього – на 3%. Наведені результати дозволяють стверджувати, що застосування особистісно-орієнтованих уроків дозволяє підвищити рівень математичних знань, умінь та навичок учнів молодших класів.

Висновки. Отже, наведені результати дозволяють стверджувати, що застосування особистісно-орієнтованих уроків дозволяє підвищити рівень математичних знань, умінь та навичок учнів молодших класів. Проте проведена наукова робота не вичерпує усіх аспектів питання. Детальнішої розробки потребують питання проведення особистісно-орієнтованого навчання із застосуванням інтегрованого навчання та інтерактивних технологій у процесі навчання математики учнів молодших класів.

Список літератури

1. Богданович М. В. Математика: підручник для 4 кл. загальноосвт. навч. закл. / Михайло Васильович Богданович, Григорій Павлович Лищенко. – К. : Генеза, 2015. – 176 с.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи (зі змінами). – Тернопіль : "Мандрівець", 2015. – 256 с.